

Eiland

De maan verlichtte bos en duinen. Het licht streelde het landschap. Nachtdieren kwamen tot leven. We luisterden naar het geritsel van muizen en schrokken op door de onhoorbare glijvlucht van een uil. Het aanzwellende geluid van de wind langs de ontelbare dennennaalden zorgde voor de onheilspellende achtergrondmuziek. Degene op wie ik verliefd was en ik liepen in de richting van het ruisen van de zee. In de nacht leek er geen verschil tussen hemel en aarde.

We hadden ons losgemaakt van de andere studenten die na de avondmaaltijd verstrooiing zochten in drank, klaverjassen en slap geouwehoer.

‘Kijk, onze schaduwen doen moeite om ons in te halen maar het zal ze niet lukken,’ zei ik.

‘Alleen jouw schaduw probeert de mijne in te halen, kijk maar,’ zei ze.

Overweldigd door het bos wisten we niets anders te zeggen dan elkaar te wijzen op onze schaduwen, die ons met moeite konden bijbenen. Ze bewogen mee en vervormden door het reliëf van het pad. We fluisterden, uit angst voor het onbekende in het uitgestrekte bos.

‘Straks duiken bosgeesten uit het niets op,’ zei ik om de spanning op te voeren. Ze pakte mijn hand en vleide zich tegen me aan.

‘Onzin, je probeert me bang te maken,’ zei ze.

Haar hand liet me tijdens onze nachtelijke wandeling niet meer los. Onwetend waartoe het zou leiden, dwaalden we door het bos op zoek naar de zee. Af en toe kneep ze steviger in mijn hand, als een klein kind dat bang is om te verdwalen en haar ouders kwijt te raken. Bij elk geritsel tussen de struiken kneep ze harder in mijn hand. We wezen elkaar op het landschap, op geluiden en duistere schimmen die plotseling voorbijschoten. Gaandeweg werd het geluid van de branding duidelijker hoorbaar.

‘Kijk, de glinstering van het water!’ zei ik, verheugd dat ik het pad naar zee had gevonden.

‘Je bent geweldig,’ zei ze, ‘maar ik ga niet zwemmen hoor.’

De jaarlijkse werkweek stond in het teken van het tekenen en schilderen naar de waarneming. Het landschap van het eiland leende zich er goed voor. Studenten

werden niet afgeleid. Er viel namelijk niet veel anders waar te nemen dan velden, bossen, schapen en de zee. Alle studenten tekenden en schilderden alsof hun leven ervan afhing, behalve ik. Iedereen trok er de hele dag op uit, waarna docenten 's avonds het werk bespraken. Ik kwam niet aan werken toe. Mijn verlangen naar haar vulde mijn hoofd en eiste al mijn aandacht op. Ik zat in de duinen, verlamd door de overweldigende natuur, nam van alles waar en stak een sjekkie op. Helemaal opgenomen in de natuur bezat ik te weinig afstand om het ook te schilderen. Met een penseel in de aanslag, de aquareldoos en het schetsblok naast me in het gras kwam ik tot niets, te overdonderd door wat ik zag. Wie was ik om de schepping af te beelden? Wat was de zin van het opnieuw vormgeven van het landschap dat er al was? Als God bestaat, wat ik betwijfel, dan schiep hij de wereld niet uit niets. Het enige dat God deed was het scheiden van hemel en aarde, waarna de ellende begon. Mocht hij zich toch ergens ophouden, kon hij mij dan niet bevrijden van mijn verlangen naar haar? Of, als dat onmogelijk was, wilde hij dan niet de vrouw op wie ik verliefd was aan mij koppelen?

Tegen het eind van de middag, teruggekeerd van mijn gedagdroom in de duinen, spreidde ik wat vellen papier uit en kliederde er met een reusachtige penseel zo snel en zo zen mogelijk de essentie van het landschap op, zoals ik het me herinnerde. Tot verbazing of ergernis van de andere studenten werd mijn werk bijna dagelijks apart besproken en als voorbeeld gesteld. Vreemde snuiter of niet, ik had haar aandacht getrokken en dat was het enige dat telde.

Na de werkbespreking kookte een groepje studenten een eenpansgerecht. Aan tafel dronk iedereen de onvervulde artistieke aspiraties weg, waarna mannelijke studenten zich de rest van de avond overgaven aan nog meer goedkope wijn, bier en kaartspel. Op een meegebrachte pick-up had iemand een plaat van Jan & Dean opgezet. Liever dan naar Jan & Dean luisteren, bier drinken of klaverjassen hielp ik de docente met de afwas.

‘Zal ik ook even meehelpen?’ vroeg degene waar ik verliefd op was timide.

‘Nou graag,’ zei ik en probeerde mijn opwindings te verbergen.

‘Laat mij maar afwassen, dat vind ik leuk, dan kan ik goed nadenken,’ zei ze.

‘Dat verbaast me,’ zei de docente die de laatste jaren meer op vrouwen dan op mannen viel.

‘De meeste vrouwen hebben er een hekel aan,’ vervolgde ze.

‘Aan nadenken?’ vroeg ik.

‘Hè, hè, aan afwassen natuurlijk,’ zei ze, quasi pissig.

‘De meeste mannen hebben ook een hekel aan afwassen,’ zei ik, ‘dat heeft dus niets met emancipatie te maken.’

Er ontstond een stilte. Nu moest ik de aandacht zien te trekken van degene op wie ik verliefd was, zonder dat het te veel opviel. Na de afwas leek mijn kans verkeken. Zonder dat er ooit iets van enige telepathische gave was gebleken, probeerde ik mijn verlangen naar haar tot één gedachte te smeden, zo compact en krachtig als een laserstraal. Daar had ik over gelezen. Na enige pogingen echode haar naam plotseling door de open keuken. De letters van haar naam vulden de ruimte zonder geluid te maken. Beide vrouwen keken op hetzelfde moment op. Ik heb kosmische krachten wakker geschud, dacht ik, anders was het niet te verklaren. Mijn gedachteschreeuw moet turbulentie in de hogere regionen van het bestaan hebben veroorzaakt. Als God bestaat moet Hij het ook zeker hebben opgevangen en even hebben gegniffeld.

Het geluid van haar naam dat geen geluid was, bevestigde onze bovennatuurlijke band waar ik zo naar had verlangd en overschreed alle grenzen van het gewone. We hadden samen iets ervaren dat boven of buiten de wereld stond. Door deze gebeurtenis was ik ervan overtuigd geraakt dat alles wat we nog mee zouden maken al vastlag. Het zou zichzelf gedurende ons leven als een film ontwikkelen. Die gedachte was te eng om bij stil te blijven staan. De excursie was voorbij. De boot vertrok en zij voorlopig ook. Maar het belangrijkste kunstwerk, onzichtbaar en onhoorbaar, was wat mij betreft geslaagd.